

اثر استات سرب بر آئورت رت

اژدر حیدری *M.Sc.، علی نوروززاده *M.Sc.، غلامرضا کریمی *Ph.D.، احمدرضا دهپور ***Ph.D.، سهیلا طبائی ****Ph.D.، محمدرضا زرین دست ***Ph.D.، علی خوش باطن *Ph.D. و علیرضا عسگری *Ph.D.

*دانشگاه علوم پزشکی بقیه... «ع» - دانشکده پزشکی - گروه فیزیولوژی - بیوفیزیک و مرکز تحقیقات آسیب‌های شیمیایی - تهران - ایران

**دانشگاه علوم پزشکی مشهد، دانشکده داروسازی - مشهد - ایران

***دانشگاه علوم پزشکی تهران - دانشکده پزشکی - گروه فارماکولوژی - تهران - ایران

****دانشگاه آزاد اسلامی - گروه فیزیولوژی - تهران - ایران

خلاصه

سرب باعث ایجاد فشار خون در انسان و حیوانات آزمایشگاهی می‌شود. مکانیسم دقیق فشار خون ناشی از سرب معلوم نیست اما عوامل زیادی از جمله: تغییر در پاسخ‌دهی سیستم آدرنژیک ممکن است در این زمینه دخیل باشند. در این مطالعه در طی ۲۸ روز اثر مسمومیت حاد و تحت حاد با سرب بر پاسخ‌دهی آئورت سینه‌ای بررسی شد. موش‌های صحرایی از نژاد Sprague Dawley با وزن ۲۵۰ - ۲۰۰ گرم استفاده شدند. پس از خارج کردن آئورت سینه‌ای و قراردادن آن در محلول کربس سرد، بافت هم‌بند و چربی آن جدا گردید. حلقه‌های ۳ - ۲ میلی‌متری از آئورت برش داده شدند. برای ثبت انقباض ایزومتریک داخل حمام بافتی قرار داده شد. حمام بافتی حاوی ۱۰ میلی‌لیتر محلول کربس با دمای ۳۷ درجه سانتی‌گراد بود که با گاز محتوی ۹۵٪ اکسیژن و ۵٪ دی‌اکسید کربن هوادهی می‌شد. حلقه‌ها به مدت ۴۵ دقیقه تحت کشش مناسب (۲ گرم وزنه) قرار داده شدند، سپس دو بار با محلول ۴۰ میلی‌مولار کلرور پتاسیم تحت انقباض قرار گرفتند. پاسخ انقباضی دوم به کلرور پتاسیم به‌عنوان مرجع برای محاسبات بعدی مورد استفاده قرار گرفت. پاسخ‌های انقباضی با اضافه کردن دوزهای افزایشی عوامل مختلف نظیر فنیل‌افرین، پرازوسین، کلونیدین، یوهیمبین، دوپامین و SCH در حضور یا عدم حضور L - NAME و ایندومتاسین مورد ارزیابی قرار گرفتند. نتایج نشان دادند که در معرض قرار گرفتن سرب به‌صورت حاد و تحت حاد باعث افزایش معنی‌داری در پاسخ انقباض عروقی می‌شود. به‌نظر نمی‌رسد که این اثر سرب به‌تنهایی ناشی از اثر سیستم آدرنژیک باشد، بلکه فاکتورهای دیگر نظیر تغییر در تبادل کلسیم داخل سلولی، نیتریک اکساید و مسیر سیکلواکسی ژناز ممکن است دخیل باشند.

واژه‌های کلیدی: استات سرب، اکسیژناز، سیستم آدرنژیک، ایندومتاسین، L - NAME

مقدمه

جذب سرب از طریق دستگاه گوارش و سیستم تنفسی است.

بزرگسالان در حدود ۱۵ - ۵٪ و کودکان به‌دلیل اختلاف

متابولیکی و فیزیولوژیکی ۴۰ - ۳۰٪ سرب خورده شده را جذب

سرب با عدد اتمی ۸۲، وزن اتمی ۲۰۷/۲ و نقطه جوش ۱۶۲۰

درجه سانتی‌گراد جزء فلزات سنگین قلمداد می‌شود [۱]. راه اصلی

می‌کنند [۲].

مکانیسم‌های مختلفی در زمینه فشار خون ناشی از سرب پیشنهاد شده که از آن جمله می‌توان به اثر سرب بر تبادل کلسیم داخل سلولی [۷]، مهار پمپ $\text{Na}^+ - \text{k}^+ \text{ATPase}$ افزایش سطح سرمی اندوتلین-۳ [۸]، افزایش حساسیت به PKC [۹]، تغییر در فعالیت رنین پلاسما [۱۰] و افزایش فعالیت آنزیم تبدیل‌کننده آنژیوتانسین [۱۱] اشاره کرد. به علاوه افزایش حساسیت به سیستم آدرنژیک در فشار خون ناشی از سرب وجود دارد [۴]. سرب باعث افزایش تخلیه سمپاتیک و غلظت پلاسمایی اپی‌نفرین و به خصوص نوراپی‌نفرین می‌شود. همچنین انقباض عروقی ناشی از ازدیاد رسپتورهای آلفا-۱ و کاهش رسپتورهای بتا در ایجاد فشار خون پیشنهاد شده است [۱۲].

نیتریک اکساید نقش حیاتی را در فشار خون ناشی از سرب بازی می‌کند و گزارش‌های متعددی مبنی بر کاهش دفع متابولیت‌های NO در ادرار حیوانات در معرض سرب وجود دارد [۱۳]. به علاوه رادیکال‌های اکسیژن (ROS) که در مسمومیت با سرب به طور معنی‌داری افزایش می‌یابند از طریق اکسیداسیون و غیرفعال کردن NO می‌تواند منجر به فشار خون شود [۱۴]. لذا، هدف از انجام این مطالعه بررسی مکانیسم احتمالی تحریک گیرنده‌های آدرنژیک و نقش NO و مسیر سیکلواکسیژناز در فشار خون ناشی از سرب می‌باشد.

مواد و روش‌ها

حیوانات مورد آزمایش

حیوانات مورد استفاده موش‌های صحرایی نر از نژاد Sprague Dawley با وزن ۲۵۰-۲۰۰ گرم بودند که دسترسی آزاد به آب و غذا داشتند. حیوانات در درجه حرارت ۲۵-۲۰ درجه سانتی‌گراد و سیکل تاریکی-روشنایی ۱۲ ساعته نگهداری شدند. حیوانات در طول مدت آزمایش (۲۸ روز) هر روز از لحاظ مقدار مصرف آب و غذا کنترل شده و تغییرات وزن و فشار خون هر هفته ثبت شد.

روش اندازه‌گیری فشار خون

اندازه‌گیری فشار خون بوسیله دستگاه الکترو اسفیگمومانومتر (Narco bio-systems) انجام شد. ابتدا حیوان را درون محفظه

ایجاد اختلالات قلبی - عروقی به واسطه مسمومیت با سرب گزارش شده ولی تاکنون به طور قطعی علت بروز و روش‌های مقابله با آن مشخص نشده است. در نیروهای مسلح نوعاً بعضی افراد مستقیماً یا به طور غیرمستقیم در ارتباط با سرب یا ترکیبات آن قرار دارند که این مسئله در کارخانجات مهمات‌سازی و باطری‌سازی شایع‌تر است. همچنین آلودگی با سرب یکی از مسایل زیست - محیطی شهرهای بزرگ است. لذا شناسایی چگونگی تأثیر سرب بر بدن و کشف علت افزایش فشار خون و اختلالات قلبی - عروقی می‌تواند نقش مهمی در پیشگیری یا درمان عوارض ناشی از آن داشته باشد.

سرب و کلسیم از یک مکانیسم عبور در سیستم گوارش استفاده می‌کنند. سرب بعد از جذب ۹۹٪ به هموگلوبین اریتروسیت‌ها متصل می‌شود و بقیه به صورت آزاد در سرم وجود دارد. سرب ابتدا به بافت‌های نرم مانند کبد و کلیه پخش شده سپس وارد استخوان‌ها، مو و دندان‌ها می‌شود [۳]. حدود ۹۵٪ سرب وارد شده به بدن در استخوان‌ها یافت می‌شود. سرب در شیر ترشح شده و از طریق عرق نیز دفع می‌گردد. همچنین قابلیت عبور از جفت را دارد. نیمه‌عمر آن در خون یک ماه و در استخوان‌ها ۳۰-۲۰ سال است. قسمت اعظم سرب از طریق ادرار دفع می‌شود. در اوایل دهه ۷۰ غلظت خونی سرب ۶۰-۴۰ میکروگرم در دسی‌لیتر برای بزرگسالان و کمتر از ۲۵ میکروگرم در دسی‌لیتر برای کودکان گزارش شد. براساس جدیدترین تحقیقات در سال ۱۹۹۷ با حذف سرب از فرآورده‌های سوختی و مقدار سرب خون در جمعیت آمریکا به حدود ۳ میکروگرم در دسی‌لیتر کاهش یافته است [۴].

قرار گرفتن در معرض سرب به خصوص در سنین پایین اثرات زیان‌باری بر سیستم‌های بدن، نظیر دستگاه عصبی، گوارشی، ایمنی، تناسلی، عضلانی-اسکلتی، کلیوی، خونی و سیستم قلب و عروق دارد [۵]. سرب خطر بیماری‌های قلبی و عروقی را افزایش می‌دهد [۶]. در طی دو دهه گذشته رابطه بین سرب و فشار خون در جوامع صنعتی و همچنین در مطالعات آزمایشگاهی مورد بررسی قرار گرفته است.

برای اطمینان از حذف لایه اندوتلیال، ابتدا رگ توسط فنیل‌افرین (۶-۱۰ مولار) منقبض شده و سپس پاسخ آن به استیل‌کولین (۵-۱۰ مولار) بررسی گردید.

پروتکل آزمایش

در بخش اول حیوانات به سه دسته تقسیم شدند. دسته اول از آب آشامیدنی حاوی ۱۰۰ ppm استات سرب و دسته دوم از آب آشامیدنی حاوی ۵۰ ppm استات سدیم و دسته سوم تنها از آب مقطر استفاده کردند. طول مدت آزمایش ۲۸ روز بود که در این مدت تغییرات وزن و آب مصرفی اندازه‌گیری می‌شد. حیوانات به گروه‌های ۵ تایی تقسیم شده و فشار خون یکبار قبل از ورود به رژیم مصرفی و سپس هر هفته اندازه‌گیری شد.

در بخش دوم در پایان ۲۸ روز آئورت سینه‌ای جدا شده و آزمایش‌های زیر در هر گروه انجام شد (n=5):

- رسم منحنی غلظت- پاسخ فنیل‌افرین با اندوتلیوم سالم
- رسم منحنی غلظت- پاسخ فنیل‌افرین پس از تخریب اندوتلیوم
- رسم منحنی غلظت- پاسخ فنیل‌افرین در حضور L-NAME با غلظت ۱۰۰ μm و ایندومتاسین با غلظت ۲۰ μm
- در بخش سوم آزمایشات حلقه‌های جدا شده آئورت مستقیماً در معرض استات سرب قرار گرفته و آزمایشات زیر انجام شد (n=5):
- رسم منحنی غلظت- پاسخ استات سرب به‌روش تجمعی
- رسم منحنی غلظت- پاسخ استات سرب (۴-۱۰ مولار) در حضور آگونیست و آنتاگونیست آلفا-۱ آدرنرژیک (فنیل‌افرین و پرازوسین)

- رسم منحنی غلظت- پاسخ استات سرب (۴-۱۰ مولار) در حضور آگونیست و آنتاگونیست آلفا-۲ آدرنرژیک (کلونیدین و یوهیمبین)

- رسم منحنی غلظت- پاسخ استات سرب (۴-۱۰ مولار) در حضور آگونیست و آنتاگونیست گیرنده‌های دوپامینی (دوپامین و SCH)

محاسبات آماری

پاسخ‌های آماری بافت به فنیل‌افرین بر حسب درصد نسبت به حداکثر پاسخ ایجاد شده توسط کلرور پتاسیم ۴۰ میلی مولار محاسبه گردید. نتایج به‌صورت Mean ± SE محاسبه

مخصوص که کف آن دمایی معادل ۳۷ درجه سانتی‌گراد داشت قرار داده و به‌مدت ۱۰ دقیقه صبر می‌کردیم تا حیوان به محیط عادت کند. پس از قراردادن دم حیوان در کاف مخصوص یک سنسور پیزوالکتریک که به صدا حساس است در زیر رگ تحتانی دم موش قرار داده شد. خروجی‌های اسفیگمومانومتر که یکی مربوط به فشار و دیگری برای ثبت صداست توسط دو سیم رابط به ترانسدیوسر کوپلرهای دستگاه فیزیوگراف وصل گردید. پس از روشن کردن دستگاه کاف را باد می‌کردیم تا فشار به‌حدی بالا رود که باعث انسداد جریان خون شود. با کاهش فشار کاف لحظه‌ای فرا می‌رسید که فشار کاف و فشار داخل رگ با هم برابر می‌شد، در این حالت امواج صدا که بیانگر فشار سیستولی است ثبت گردید. در هر مرحله سه بار با فاصله زمانی ۵ دقیقه ثبت فشار خون انجام شده و میانگین آن‌ها محاسبه گردید [۱۳].

روش ثبت انقباض آئورت سینه‌ای

ابتدا حیوان را با اتر بیهوش نموده و پس از باز کردن قفسه سینه آئورت طوری جدا گردید که به آن صدمه‌ای وارد نشود. سپس آئورت را داخل محلول سرم فیزیولوژیک سرد که با گاز کربون (CO₂ 5% + O₂ 95%) هوادهی می‌شد قرار داده و بافت هم‌بند و چربی همراه آن جدا گردید. سپس حلقه‌های ۲-۳ میلی متری از آئورت جدا گردیده داخل حمام بافتی حاوی ۱۰ میلی‌لیتر محلول سرم فیزیولوژیک ۳۷ درجه قرار داده شد و به‌مدت ۴۵ دقیقه تحت کشش ۲ گرم وزنه قرار گرفت. محلول فیزیولوژیک هر ۱۵ دقیقه تعویض گردید. در صورت شل شدن حلقه مجدداً کشش تا میزان ۲ گرم تنظیم گردید. سپس هر بافت دو بار توسط KCL با غلظت ۴۰ میلی مولار منقبض شده و پاسخ دوم به‌عنوان مرجع محاسبات به‌کار رفت [۱۳].

تزریق دارو به‌روش تجمعی از کمترین غلظت به سمت بیشترین غلظت بود که بعد از هر تزریق و رسیدن به کفه تزریق بعدی انجام می‌شد تا جایی که تغییری در پاسخ ایجاد نشود. در آزمایشاتی که از ایندومتاسین یا L-NAME استفاده می‌شد، این مواد ۲۰ دقیقه قبل از شروع ثبت به محیط اضافه می‌شدند. حذف لایه اندوتلیال به طریق مکانیکی و از طریق Rubbing صورت گرفت و پس از تخریب چند بار با محلول فیزیولوژیک شستشو داده شد.

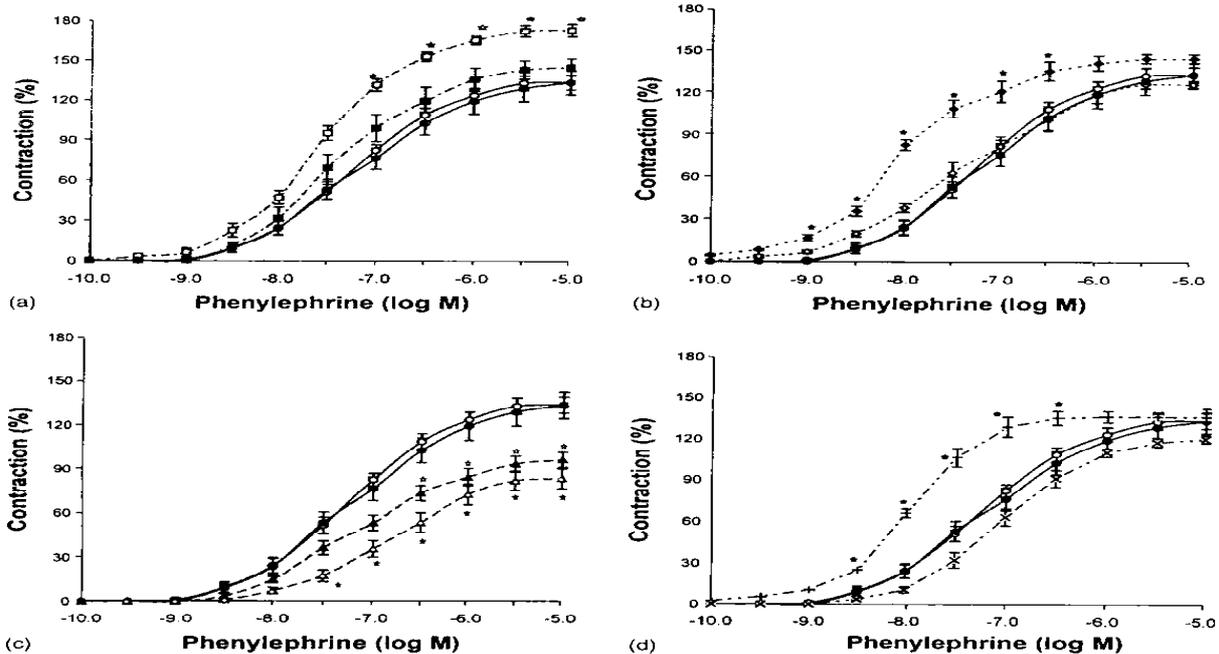
در این گروه از حیوانات متعاقب استفاده از استات سرب با غلظت ۱۰۰ ppm، فشار خون نسبت به گروه کنترل به صورت معنی داری افزایش یافت. (۱۲۱/۵ ± ۲/۱۷)٪ در گروه استات سرب نسبت به ۳/۱۳ ± ۹۵/۱۸٪ در گروه کنترل).

فنیل افرین به صورت وابسته به دوز باعث افزایش قدرت انقباضی در حلقه‌های آئورتی شد و این افزایش در گروه درمان با سرب تفاوت معنی داری با گروه کنترل نداشت (کنترل: ۱۳۳/۴۷ ± ۵/۵۵٪ استات سرب: ۱۳۳/۳۲ ± ۸/۶۹٪) (شکل ۱ - a). اگرچه با حذف لایه اندوتلیوم اثرات فنیل افرین در گروه کنترل افزایش یافت لیکن این افزایش در بعضی دوزها در گروه درمان با سرب دیده نشد یا کمتر بود (شکل ۱ - a).

شده و جهت بررسی نتایج از تست آماری npaired student t-test. ANOVA Newman- kules استفاده شده و $P < 0.05$ معنی دار در نظر گرفته شده است.

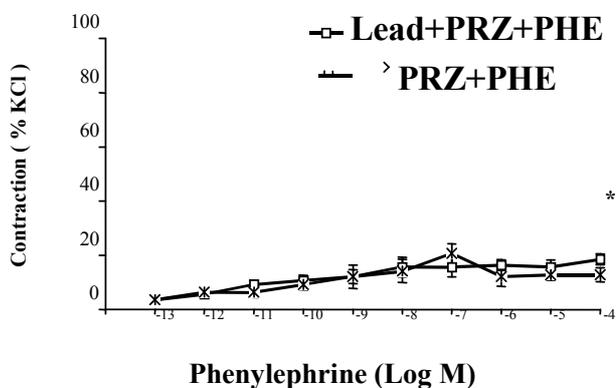
نتایج

نتایج اندازه‌گیری غلظت سرب در خون رت‌هایی که به مدت ۲۸ روز از آب آشامیدنی حاوی سرب با غلظت ۱۰۰ ppm استفاده کردند نشان داد، مقدار سرب در خون آن‌ها برابر $۲۶/۸۴ ± ۲/۲۳$ میکروگرم در دسی لیتر است. غلظت خونی سرب در حیواناتی که از آب مقطر استفاده می‌کردند برابر $۱۹/۹۱ ± ۱/۳۲$ میکروگرم در دسی لیتر و حیواناتی که از استات سدیم استفاده کردند $۱۵/۸۳ ± ۰/۵۶$ میکروگرم در دسی لیتر بود.

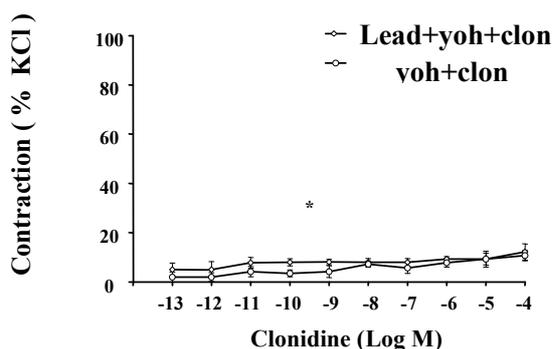
شکل ۱- منحنی غلظت- پاسخ انقباض حلقه‌های آئورتی گروه های کنترل و درمان با سرب به فنیل افرین (aa) اثر تخریب اندوتلیوم (b) اثر L-NAME (100 μm) اثر (c) اثر ایندومتاسین (20 μm) و (d) اثر همزمان ایندومتاسین و L-NAME بر روی انقباض ناشی از فنیل افرین ($P < 0.05$ *توخالی)، مقایسه با حلقه‌های دست نخورده گروه کنترل (O) حلقه‌های آئورتی دست نخورده گروه کنترل (●) حلقه‌های آئورتی دست نخورده گروه در مان با سرب (□) حلقه‌های آئورتی با تخریب اندوتلیوم در گروه درمان با سرب (◊) پاسخ حلقه‌های آئورتی به NAME با غلظت ۱۰۰ mg در گروه کنترل (◆) پاسخ حلقه‌های آئورتی به NAME با غلظت ۱۰۰ mg در گروه درمان با سرب (▲) پاسخ حلقه‌های آئورتی به ایندومتاسین با غلظت ۲۰ mg در گروه کنترل (♠) پاسخ حلقه‌های آئورتی به ایندومتاسین با غلظت ۲۰ Mg در گروه درمان با سرب (X) پاسخ حلقه‌های آئورتی گروه کنترل به ایندومتاسین / L-NAME (+) پاسخ حلقه‌های آئورتی گروه درمان با سرب به ایندومتاسین / L-NAME (n=5).

فنیل‌افرین در حضور پرازوسین شد (شکل ۳).

شکل ۳: پاسخ انقباضی حلقه‌های آنورتی به فنیل‌افرین در حضور استات سرب (10^{-6} مول) و پرازوسین (10^{-6} مول) ($*P < 0.05$, mean \pm SE, n=5)

یوهیمین پاسخ انقباضی حاصل از کلونیدین را کاهش داد و افزودن سرب اگرچه در بعضی دوزها باعث افزایش پاسخ انقباضی شد ولی حداکثر پاسخ انقباضی افزایش معنی‌داری نیافت (شکل ۴).

شکل ۴: پاسخ انقباضی حلقه‌های آنورتی به کلونیدین در حضور استات سرب (10^{-4} مول) و یوهیمین (10^{-4} مول) ($*P < 0.05$, mean \pm SE, n=5)

SCH که یک آنتاگونیست گیرنده‌های دوپامینی است، در بعضی دوزها پاسخ انقباضی ناشی از سرب را کاهش داد. اگرچه

استفاده از L-NAME در گروه کنترل تغییر محسوسی در منحنی غلظت- پاسخ ایجاد نکرد و حداکثر پاسخ انقباضی معادل $2/76 \pm 126/41\%$ بود. در گروه استات سرب در حضور L-NAME منحنی غلظت- پاسخ به صورت معنی‌داری به سمت چپ جابه‌جا شد لیکن حداکثر پاسخ انقباضی معادل $3/17 \pm 145\%$ بود که نسبت به حالتی که L-NAME در محیط نبود، تغییر معنی‌داری نیافت (شکل ۱- b).

افزودن ایندومتاسین حداکثر پاسخ انقباضی را در هر دو گروه کنترل (بدون ایندومتاسین $5/55 \pm 133/47\%$ و در حضور ایندومتاسین $5/32 \pm 96/19\%$) و استات سرب (بدون ایندومتاسین $8/69 \pm 133/32\%$ در حضور ایندومتاسین $6/9 \pm 83/18\%$) به طور معنی‌داری کاهش داد و منحنی غلظت- پاسخ در گروه استات سرب به طور معنی‌داری بسمت چپ جابه‌جا شد (شکل ۱- c).

با توجه به این که ایندومتاسین باعث کاهش حداکثر پاسخ انقباضی در هر دو گروه کنترل و استات سرب شده بود، افزودن هم‌زمان ایندومتاسین و L-NAME به طور معنی‌داری از اثر ایندومتاسین روی منحنی غلظت- پاسخ فنیل‌افرین جلوگیری کرد (کنترل: در حضور ایندومتاسین $5/32 \pm 96/19\%$ و در حضور ایندومتاسین و L-NAME $2/60 \pm 120/34\%$ استات سرب: در حضور ایندومتاسین $6/9 \pm 83/18\%$ و در حضور ایندومتاسین و L-NAME $3/74 \pm 136/19\%$) (شکل ۱- d).

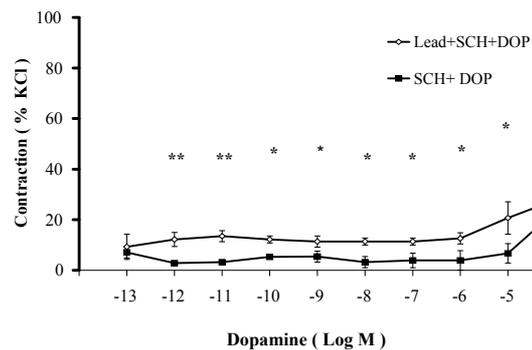
استات سرب به صورت وابسته به دوز باعث افزایش پاسخ انقباضی شد و حداکثر پاسخ انقباضی معادل $4/28 \pm 17/8\%$ بود (شکل ۲- a). افزودن پرازوسین در حضور استات سرب در بعضی دوزها باعث کاهش اثر انقباضی سرب شد ولی حداکثر پاسخ انقباضی در حضور پرازوسین تغییر معنی‌داری نداشت (شکل ۲- b). افزودن یوهیمین با وجود افزایش اندک در پاسخ انقباضی تغییر معنی‌داری در حداکثر پاسخ انقباضی ایجاد نکرد (شکل ۲- c).

همچنین پرازوسین پاسخ انقباضی ناشی از فنیل‌افرین را از بین برد و افزودن سرب باعث افزایش حداکثر پاسخ انقباضی

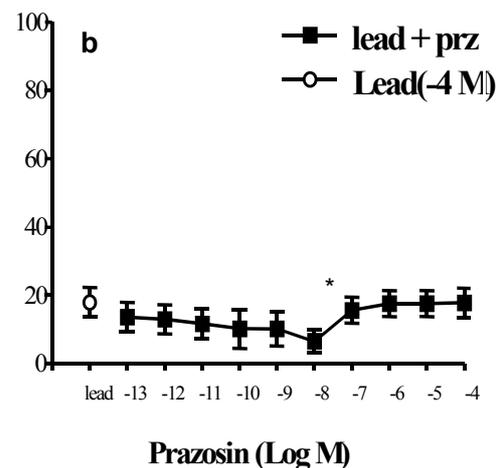
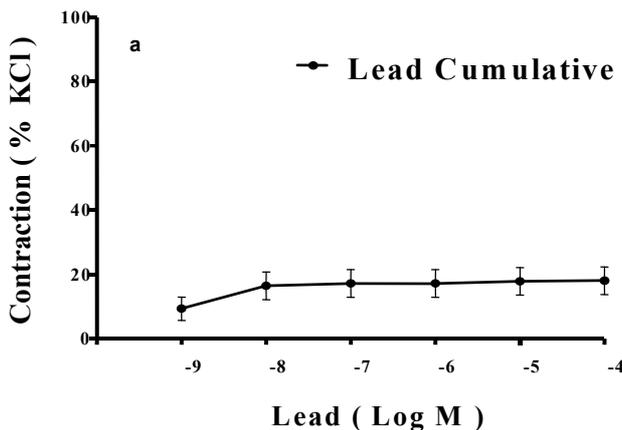
بحث

در این تحقیق، غلظت - پاسخ فنیل افرین در هر دو گروه استات سرب و کنترل بر هم منطبق است که بیانگر عدم تأثیر استات سرب بر روی انقباض حلقه‌های آئورتی است. این مشاهده با نتایج Purdy مطابقت دارد [۱۳]. در مقابل منحنی غلظت- پاسخ در حلقه‌های بدون اندوتلیوم به طرف چپ منحرف شد که می‌تواند بیانگر تعدیل پاسخ انقباضی فنیل افرین در حضور اندوتلیوم باشد. مهار ساخت NO به وسیله L-NAME باعث شد تا منحنی غلظت- پاسخ فنیل افرین در گروه استات سرب کاملاً به طرف چپ منحرف شود. این امر ممکن است مربوط به تجمع بیش از حد نیتریک اکساید باشد، زیرا L-NAME در گروه بدون اندوتلیوم منحنی

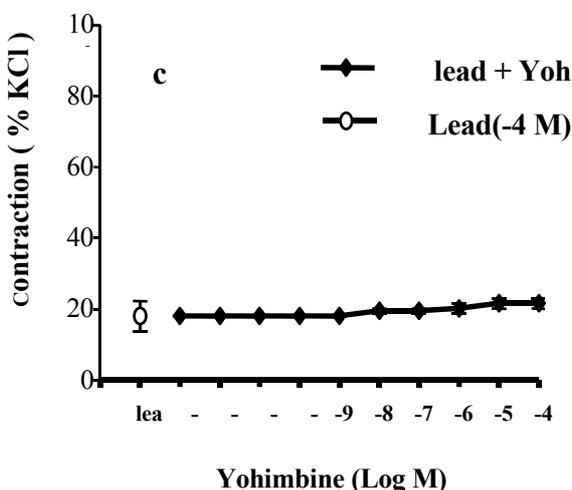
SCH پاسخ انقباضی ناشی از دوپامین را کاهش داد ولی در حضور سرب منحنی غلظت- پاسخ دوپامین در حضور SCH به صورت معنی‌داری افزایش یافت. گیرنده‌های دوپامینی است در بعضی دوزها پاسخ انقباضی ناشی از سرب را کاهش داد. اگرچه SCH پاسخ انقباضی ناشی از دوپامین را کاهش داد ولی در حضور سرب منحنی غلظت- پاسخ دوپامین در حضور SCH به صورت معنی‌داری افزایش یافت (شکل ۵).

شکل ۵: پاسخ انقباضی حلقه‌های آئورتی به دوپامین در حضور استات سرب (۴-۱۰ مول) و SCH (۴-۱۰ مول) (**P<0.01. *P< 0.05. mean ±SE. n=5)

شکل ۲: (a) پاسخ انقباضی حلقه‌های آئورتی به غلظتهای افزایش یابنده استات سرب (b) پاسخ به پرازوسین در حضور استات سرب (۴-۱۰ مول) (c) پاسخ به یوهیمبین در حضور استات سرب (۴-۱۰ مول) (P< 0.05. m)

کند [۱۸].

پرازوسین غیر از دوز 10^{-4} میلی مولار نتوانست قدرت انقباضی را در حضور سرب کاهش دهد و این نشان می‌دهد که سرب از مسیری غیر از گیرنده‌های آلفا-۱ آدرنرژیک عمل می‌کند. همچنین یوهیمین نیز نتوانست پاسخ انقباضی به سرب را کاهش دهد و بنابراین مسیر آلفا-۲ آدرنرژیک نیز نمی‌تواند مورد استفاده سرب باشد.

SCH نیز نتوانست پاسخ‌دهی سرب را کاهش دهد اما حساسیت عروق به دوپامین در حضور سرب زیاد می‌شود. در نهایت می‌توان نتیجه گرفت که احتمالاً سیستم آدرنرژیک در مراحل حاد و تحت حاد فشار خون تحت تأثیر سرب قرار نمی‌گیرند و احتمالاً مسیرهای دیگری نظیر تغییر در تبادل کلسیم داخل سلولی در این زمینه دخیلند.

منابع

- 1- Budavari s(1996). Merk index. 12th edition.Merk and Co.. Inc.USA pp: 992.
- 2- Goyer RA(1996). Toxic effects of metals.In casarett and Doull's toxicology: The basic Science of poisons. 5th edition. Mc Graw-Hill. New York, P: 162 - 180.
- 3- Juberg DR. Kleiman CF. Kwon SC(1997). Position paper of the American council on science and health. Lead and human health Ecotoxicology and environmental safety; 38: 162 - 180.
- 4- Klassen CD(1996). Heavy metal and heavy metal antagonists: The pharmacological basis of therapeutics. 9th edition. . Mc Graw-Hill.New York., P: 1649 - 1654.
- 5- Tesfamarina B. Chen RA(1992). Rule of superoxide anion and endothelin in vasoconstrictor action of prostaglandin endopeptide. American journal of physiology; 262: 1915 - 1919.
- 6- Chang HR, Chen SS(1997). Tsao DACHeng JT. Yu HS(1997). Reduced vascular beta adrenergic receptors and catecholamine response in rats with lead induced hypertension. Rchives Toxicol; 71: 778 - 781.
- 7- Olivi L., Cascio S., Wang S., Bressler J(2002). Mobilization of intracellular calcium in kidney epithelial cells is inhibited by lead. Toxicology; 176: 1 - 9.
- 8- Ding y. Vaziri ND. Gonick HC(1998). Lead induced hypertension: response to sequential infusion of l-arginine. superoxide dismutase and nitroprusside. Environmental Research; 76: 107 - 113.
- 9- Watts SW., Chai S(1995). Lead acetate- induced contraction in rabbit mesenteric artery: Interaction with calcium and PKC. Toxicology; 99: 55 - 65.
- 10- Pounds JG(1984). Effect of lead ontotoxication on calcium hemostasis and calcium- mediated cell function. Neurotoxicology; 5: 295 - 332.

غلظت - پاسخ فنیل‌افرین را نتوانست به سمت چپ منحرف کند. همچنین ایندومتاسین باعث شد تا پاسخ‌های انقباضی به فنیل‌افرین کاهش یابد و این در تایید مطالعات قبلی است که بیانگر تولید عوامل منقبض کننده عروقی در مسیر سیکلواکسی ژناز است که باعث تولید آنزیم‌های سوپراکسید می‌شوند [۱۶]. در نتیجه نیتریک اکساید را غیرفعال می‌کند [۱۷]. بنابراین مهار مسیر سیکلواکسیژناز از تخریب نیتریک اکساید و آزاد شدن عوامل انقباضی جلوگیری می‌کند. سرب به صورت حاد باعث افزایش قدرت انقباضی در حلقه‌های آتورتی می‌شود. به نظر نمی‌رسد این اثر سرب از طریق مسیر آنزیمی باشد و بیشتر تغییر در قابلیت تبادل کلسیم داخل سلولی در این زمینه دخیل است. نشان داده شده است که سرب به عنوان یک عنصر دو ظرفیتی نظیر کلسیم می‌تواند از طریق کانال‌های کلسیمی وارد یا از سلول خارج شود یا بجای کلسیم روی جایگاه‌های فعال کلسیمی در آنزیم‌ها قرار گیرد و در غلظت‌های بالا حتی می‌تواند ورود کلسیم به سلول را مهار

- 11- Nakhoul F, Kyne LH. Braut NB(1992). Rapid hypertensinogenic effect of lead: Studies in the spontaneously hypertensive rats. Toxicology and Industrial health; 8(1/2): 89 - 102.
- 12- Vaziri ND, Ding Y, Ni Z(2001). Compensatory up - regulation of nitric oxide synthase isoforms in lead induced hypertension:Reversal by a superoxide dismutase- mimetic drug. Journal of pharmacology and experimental therapeutics; 298: 679 - 685.
- 13- Purdy RE. Smith JR, Ding Y, Vaziri ND(1997). Lead induced hypertension is not associated with altered vascular reactivity in rat. American Journal of hypertension; 10: 997 - 1003.
- 14- Gonick HC, Ding Y, Bondy SC, Vaziri ND(1997). Lead induced hypertension: Interplay of nitric oxide and reactive oxygen species. Hypertension; 30: 1487 - 1492.
- 15- Wu XC, Johns E., Michael J, Richard NT(1994). Interdependence of contractile response of rat small mesenteric arteries on nitric oxide and cyclooxygenase and lipooxygenase products of arachidonicacid. British journal of Pharmacology; 112: 360 - 368.
- 16-Dehpour AR, Aghadadashi H, Ghafourifar P(2000). Effect of chronic lithium administration on endothelium dependent relaxation in rat aorta.clin. Exp. Phamacology & Physiology; 27: 55 - 59.
- 17- Stamler JS, Singel DJ, Loscalzo J(1990). Biochemistry of nitric oxide and its redox- activated forms. Science. 1992; 258: 1898-1902.
- 18- Tomsig JL, Suszkiw JB(1990). Pb^{2+} -induced secretion from bovine chromaffin cells. Fura-2 as a probe for Pb^{2+} . Am.J.Physiology; 259:C1630-C1636.